

پای درس خاطرات

حامد ابتهاج

هر کدام از ما آموزگاران خاطره‌ای به یادماندنی از دوران تحصیل، کار، رشد و یا دوره‌های فراموش‌نشده‌ی داریم. خاطره‌ها حتی ممکن است سلسله‌وار باشند؛ یعنی نوشتن یک مورد، مورد بعدی را به ذهن و خاطر متبادر کند. این ذهن وقاد و حس خاص است که آن را روی صفحه می‌آورد و جاودان می‌کند. به نظر من، اگر می‌خواهید خاطره‌ای از زمان تحصیل یا مثلاً قرظینه در زمان فراگیر شدن کرونا تعریف کنید، ممکن است به تصویری از مکان، زمان و افراد یا عوامل احتمالی دخیل در آن هم برسید. چقدر دانش‌آموزان خود را در این خاطرات راه می‌دهید و چقدر در راه نویسنده شدن آن‌ها قدم برداشته‌اید؟ خاطره‌ها بی‌اغراق در واقعیت‌ها زندگی می‌کنند!

شاید این‌ها نباشد و بخواهید از مواردی ویژه‌تر بنویسید. برای مثال، ممکن است یک ورزشکار معروف که در گذشته در همسایگی شما بوده و در رشته‌ای خاص سرآمد و بی‌رقیب است، بگوید پیشرفت در این رشته را مدیون همسایگی با شما و راهنمایی‌های پدر شما به‌عنوان یک معلم تربیت‌بدنی بوده است و در مصاحبه‌ای اعلام کند، راهنمایی یک معلم به نام... و همسایه‌ای قدیمی مرا به‌سوی پیشرفت

سوق داد. آنگاه خاطره در خاطره می‌شود و شما می‌توانید هم از پدرتان و هم از آن فرد مشهور داد سخن بدهید.

خاطرات جهان‌پهلوان تختی و اینکه در محلات جنوب شهر تهران زندگی و ورزش می‌کرده و در شرایط سخت آن روزها، با کمک خانواده و مربیان دلسوز به قهرمانی ایران و جهان رسیده است، می‌تواند حس برانگیز و برای کلاس شما محرک باشد. شک نداشته باشید، مطالعه و نوشتن مستمر و دقت در رخدادهای شبانه‌روز می‌تواند بیانگر خاطرات و نوع دیدگاه شما باشد و به پیشبرد کلاستان کمک بسیار کند. آثار بزرگان بسیاری از جمله استادان تعلیم و تربیت یا ادیبان در این مسیر می‌توانند الگو و پیش‌رانه‌ی نویسنده‌ی ما در مقام آموزگار باشند. در فرهنگ ما، آثار استادانی مانند سعدی، جلال آل احمد یا پروین اعتصامی و دیگران هم می‌تواند تأثیرگذار باشد. حتی گاهی دیدن یک تصویر از طبیعت و کارهای کمال‌الملک یا شنیدن و خواندن یک عبارت و ضرب‌المثل که پدر یا مادر بزرگی می‌گفته است، می‌تواند یادآور خاطره‌ای از شما باشد. تصور کنید شما یا پدر و مادری، با راهنمایی‌های خود دانش‌آموزی را به عضویت در کتابخانه‌ی مدرسه یا محل زندگی تشویق کند و اکنون، بعد از مدتی، بخواهید خاطرات آن دوره را

ثبت کند. حتماً او در این عرصه دیدنی‌ها و شنیدنی‌های بسیاری از مسیر کتابخانه یا مخزن آن مکان یا دیداری که با دوست و آشنا داشته است، به خاطر خواهد آورد و اشک حسرت از یادآوری صحنه‌های گذشته از دیدگانش خواهد بارید و شاید هم لبخند رضایت بر لب بیاورد! شما بنویسید از چه کسی و چه دوره‌ای خاطره دارید: بابای مدرسه، دانش‌آموز خود یا آموزگاری از همکاران، یا از ایام تحصیل در دانشگاه؟ اینک در بزنگاه آموزش مجازی، می‌خواهید برای کلاستان کدام تصویر جالب و راهبردی را بیان کنید؟ آیا می‌توانید به‌خوبی آن را واگویید؟ اگر مطلب را در ذهن و دل بپرورید، می‌توانید. یقین بدانید شما از همین شیوه می‌توانید سبک زندگی دانش‌آموز را تغییر دهید. رفتار و کردار و گفتار هر شخص می‌تواند تحت تأثیر فرد یا حادثه‌ای شکل گرفته باشد. سال‌های دفاع مقدس نیز ممکن است صحنه‌های شگرفی در صفحه‌ی ذهن و دل باقی گذاشته باشد. شاید اگر از یک فضانورد پرسند اولین بار چه موضوعی نظر شما را به فضانوردی جلب کرده، و او بگوید

در کلاس درس آموزگاری داشتیم که یادش به خیر از پدیده‌ی بی‌وزنی در فضا عکسی نشان داد یا دبیری داشتیم که از میکرو گرانج در فضا

کتاب‌های خاطره

جلوه دوست، گزیده خاطراتی از جلوه‌های ممتاز شخصیت امام خمینی (ره) است که محراب قلم آن را منتشر کرده است. از جمله شیوه‌های مناسب برای تسهیل جریان یاددهی-یادگیری، معرفی الگویی است که به دلیل ملموس بودن، می‌تواند نمونه‌ی مناسبی برای خوانندگان باشد. در این کتاب خاطراتی از جایگاه امام

راحل در نزد مردم و از روش‌های رفتاری ایشان نقل شده است. خاطرات یک روز آسمانی، از انتشارات نبأ، خاطراتی درباره‌ی نیمه‌ی شعبان، امید و انتظار است.

آفتاب حکمت، مجموعه خاطرات علامه محمدتقی جعفری از نخستین مراحل تا دیگر ادوار زندگی وی است که به همت مجید محبوبی در انتشارات خادم الرضا به چاپ رسیده است.

سرزمین خارج از نقشه، خاطرات عجیب یک معلم شامل زندگی در میان عشایر و سبک زندگی ایشان است که در سال ۱۳۹۷ به وسیله‌ی نشر قدیانی چاپ شده است.

حرف زد و من ناگهان خود را در میان سؤالات بسیار این علم و علاقه‌ی وافر به «هوا و فضا» دیدم. با خود عهد بستم تا روزی به این هدف برسیم. نیروی جاذبه هم بحث مفیدی بود که از برخورد سیب به مجموعه‌ی نیوتن برآمد. بنابراین یا قلم را به دست می‌گیریم و از خاطرات گذشته می‌نویسیم یا در صورتی که حس نوشتن هنوز به جوشش درنیامده، می‌رویم سراغ مطالعه‌ی کتاب‌های خاطره. امروزه کتاب‌های صوتی نیز همراه خوبی در تنهایی‌ها یا هنگام رانندگی است. به امتحانش می‌ارزد. اما اجازه دهید پیش از معرفی مختصر کتاب‌ها، خاطره‌ای کوچک از تحصیل در زمان دفاع مقدس را بگویم. در سطرهای قبل که از دفاع مقدس صحبت کردیم یاد دبستان محل تحصیل افتادم که ورق‌های شیروانی سقف کلاس‌های آن را پوشانده بود. گویا شهر ما سر راه مراکز نظامی مهم بود و گاه و بیگاه هواپیماهای دشمن به قصد بمباران از بالای سر ما عبور می‌کردند و اینجا بود که ضد هوایی‌ها مشغول شلیک می‌شدند و بعد هم بارش بارانی از ترکش ریزودرشت که گلوله‌هایشان بالای سرمان منفجر می‌شد.